

מונולוג של ח"כ מיכאל רייסר

עיוות נוסף הוא ההרפלות לתיק שורת. כמקביל לפרשת אלבין, התנהג לה לא חקירה במשך שנתיים. לא חקר רה על עשרות אלפי דולארים, אלא על חשדות להעלמת 13 מיליוני דולארים: המדובר בעורך-הדין שמואל ברזל. הרבר לא הודלף לעיתונות — מילה אחת לא רלפה! — במשך שנתיים, עד להגשת כתבי-האישום, וכך צריך היה להיות, גם אם מדובר במיליונים כבדים.

בעניין שלי, העסק דלף מיד. אז שאני לא אתקומם נגד זאת? שאני

אז הוא היה מקובל מאוד בחברה, ונחשב כשאי-בורסה. בווראי, פתחתי חשבון בחברה שלו וקיוויתי להפיק רווחים. לא היה לי מושג מה קרה שם יום-יום. המדובר בתקופה שבה איש לא ירע אפילו מה מחיר הלחם — זה עלה מדי יום.

מתי נודע לי בראשונה מה קרה בחשבונות? רק בזמן החקירה במיטרה: שוכחים באיזו תקופה מדובר: קיבלתי ריווח מדי שלושה חודשים. מה הייתי צריך לחשוב, כשקיבלתי רבעון מחברה מכובדת כמו נשואה,

כך שוב ושוב עם חברים. היררוי-פרישה מהכנסת? בווראי שהיו לי, אבל החלטתי שלא. לא רציתי, בשום אופן ופנים, לפרוש, גם מרצון, שמה יאמרו ש"הפרישו" אותי, ש"אני מודה באשמה. לא רציתי לשלם על לא עוול בכפי.

● **כך זה התחיל:**
קשה להסביר איך זה התחיל. קשה להסביר איך דבר כזה איום נופל עליך כיום בהיר אחר, ואתה לא יודע איך? למה?
הרבר הנורא הראשון היה, כשקיבל-

"אלהה היו הדלקות

הארוכות ביותר בחי!"

אתעלם מהשאלה, מה מבדיל בין 13 מיליון דולר לבין רבבות דולארים? שאני לא אתמה, מדוע פרשה אחת כל כך פופולרית והשניה, המרתקת לא פחות, לא? אולי בגלל ההסתיוכות הפוליטית של סותפולסעבר של ברזל (ול חיים צדוק, סרה-מישפטם לשעבר מטעם מיפלגת-העבודה)?

כלומר: כמצב הקיים, כשמישהו במערכת מעוניין — החקירה דולפת, ולחידוד. חייבים לסנות זאת: **הולרים:**

במערכות, כמו בתיקשורת, במיטרה, במערכת המישפט. אם יהיה לי כוח נפשי — והלוואי ויהיה לי — את מורד איתם במישור המעשי.

למשל: אני רוצה להציג עיוות מסוים, ומראש אני מתנצל שיש כוונת הכללה.

פיתאום הכל עולים על הליך ה"שי" מוע". זהו הליך שנעשה לגבי ראשי עיריות, ח"כים ושירים בעבר, אבל אז איש לא יצא נגד השימוע. בעניין שלי כולם קפצו.

ומרווחים לי שם על רוחים? מדוע לא הייתי צריך להאמין שהרווחתי הרבה? הרי טיפל בי מיקי אלבין: גדול אשפיי הבורסה של אותה תקופה!

הרגשתי נורא, כשסיפרו לי שהיתה כאן גניבה. מאיפה הייתי צריך לדעת? לנחש? אראה לך את הדו"חות. נו, לכי תפענחי!

מה הסבירו לי אחר-כך? שהערך של האופציות, שרווח לי בתאריך מסוים, אינו הערך האמיתי שלהן באותו התאריך — נו, באמת! גם היום לא הייתי עולה על זה: בחיים לא!

זה יכול לקרות לי שנית מחר כבר קר. גם לך — שום אדם, שאינו מומחה לענייני-בורסה, לא יכול לעלות על זה.

תי שיחת-טלפון ביום-השבת (בחלק השני של אוגוסט 1985), והודיעו לי שמיקי אלבין התאבד.

חבר שלי — ואני לא מתבייש בזה — בן 40, התאבד!

תחילה לא האמנתי. ושוב, הוא היה חבר שלי, ואני לא מתבייש בזה. הרי דיתי בכך בניגוד לרבים אחרים שנעל-מו. הפסדתי אותו בטלוויזיה, נכחתי בהלווייה.

לאט-לאט התחילו הפירסומים על חקירות ואנשי-ציבור הקשורים בכך. כבוקר אחר קראתי בעיתון שאוזמן לחקירה, ואכן העיתון צדק. למחרת הומנתי לחקירה.

לאיש-ציבור, הזמנה לחקירה במישי טרה אינה כבוד גדול. ביחוד אחרי מה שקרה לאלבין בחקירה.

האם פחדתי? המילה "פחדתי" היא מילה קשה. מה פירוש, פחדתי? מעולם לא נקראתי קודם-לכן לחקירה. לא ידעתי מה עושים שם, איך זה נעשה, איך מתנהגים.

במובן של אי-ודאות — פחדתי. פחדתי מפומביות החקירה, ההשלכות על המישפחה.

אחרי מהקציני היחידה-לחקירות אמר לי אז שהוא היה מעדיף שהחקירה לא תהיה לאור זרקורים, שזה מפריע למה לך החקירה. לכן הייתי מאוד רוצה לבי רר, כיצד זה קראתי בעיתון שאוזמן לחקירה, בטרם הודיעו לי על כך.

עם היועץ המישפטי. מוכן שזה כלל גם שיחה עם אשת-לשעבר והבנות. מה אני? שאבן נגולה מליבם? הטלפון השני היה לדר אמנון גולדנברג (פרקליטו של רייסר, שייצג גם את גידעון גדות בפרשה). אחר-כך טילפנתי אל אחי, ואל כמה חברים קרובים. מוכן שדויד לוי נמנה איתם. אני יודע שאומרים על אריק שרון שהוא תומך בחברים בעת צרה — אגב, גם הוא היה בסדר כלפיי — אבל דויד תמך בי, בהחלט.

אלבין: 200 חברים

רייסר עם אלבין. הייתה לי שיחה מכאיבה נורא עם בניו.

מהו חבר? על-פי כל קריטריון, זהו אדם האוהב אותך והדואג לאינטרסים שלך, גם כשאין בסביבתו המיידית, אדם שאתה בראשו מעניין.

בראשו של מיקי אלבין המנוח היו, כפי שמצטייר כיום, מאתיים (!200) חברים. לכולם-לכולם הוא דאג על פי טענתם, מאחורי גבם וללא ידיעתם — ועם רשימה זאת נמנים, באורח-פלא, השמנא והסלתא של עולם-העסקים, התיקשורת וזרועות-הביטחון של המדינה.

במשך החודשים שבהם עקבתי אחרי תגובותיהם של חברי הכנסת גידעון גדות ומיכה רייסר, נכחתי לפחות בהתפרצות זעם אחת של גדות כלפי אלבין. השיחה היתה פרטית, אולם גדות לא טרח להנמיך את הטון. אצל מיכה רייסר, המערכת ה"רגשית סבוכה יותר: "את מיקי היכרתי אחרי מערכת-הבחירות ב-1977. תיכף אזכר בדיוק — זה היה בלישכתו של עזר וייצמן. הוא כבר היה אז שר-ביטחון, ואני הייתי מקורב אליו. מיקי ומתי עצמון הסתובבו שם. נדמה לי שאילן תהילה (השליש הצבאי של וייצמן) ערך היכרות בנינו. לא נוצרה בנינו כימיה מיני דית. אחרי פרק-זמן נוסף ערכו היכרות בנינו שוב.

"אני לא מרגיש נוח כשאני מדבר על אלבין. כל מה שלא אגיד — לא יהיה טוב!"

בשיחות פרטיות לא הפסיק רייסר לאמץ את מוחו, לשתף חברים ולפענח את תעלומת אלבין. הוא מכריז גם כיום: "הוא היה חבר שלי: חבר מוליטי, חבר לעסקים, בטחתי בו!" באחרונה

התבטא שאין זה הוגן לשמוט את אלבין, שאינו בין החיים ושעל-כן אינו יכול להתגונן.

רייסר אינו מסתיר מחבריו שהוא "משתגע להבין" את אשר קרה, פשוט יוצא מדעתו להבין את אשר הסתתר בראשו של אלבין המנוח. אולם אלבין קפץ אל המוות, וכמעט לקח עימו כמה מידידיו הטובים ביותר. אבל רייסר לא יאמר זאת בקול לעולם.

הוא מתעסק בנושא אלבין, מכורח הנסיבות, יומם ולילה, מזה חודשים, עיסוק כפייתי ממש.

"פיתאום", אמר לידיד, והסתכל בו בהפתעה גמורה: "השם הזה, אלבין, נעשה כליכך מרכזי בחיי..."

מהי "רשימת ה-200"? זוהי הרשימה של מקבלי האופציות

או בווראי אני מתקומם, כשאומרים שהיתה הערפה כלפיי. אילו הייתי יורש-שכיראש כור או יושב-ראש חברת-העובדים, והיו נכנסים לחשבונתי סכומי ענק הגדולים פי 10 מהסכומים שנכנסו אלי — אז לא הייתי נחקר, כמו שרבים מבין ה-200 לא נחקרו. אבל מכיוון שאני ח"כ...

שלא תהינה אי-הבנות: זה בהחלט לגיטימי לחקור, ואין לי מה להסתיר. אבל היו לי רגעים שחשבתי: "לעזאזל — חברי-כנסת: למה אני צריך את כל זה? בשביל התואר?"

בכל אופן, לא הייתי מוכן שאם אעז זוב — יידבק בי אלמנט של רבב. הברדיחה היא שאילו הייתי נבחר ל-מישרת שר בתחילת 1982, אז על פי ועדת-אשר (הוועדה שקבעה את הנוהי לים הכלכליים לגבי שרי הממשלה) הייתי צריך לשים את כספי בחשבון של נאמנות עיוורת, הייתי צריך ללכת לחברה כמו נשואה, להפקיד את הכסף, והכל היה טוב ויפה.

זהו בריוק מה שעשיתי: אני אשם שקנו את האופציות במחיר זול ומכרו אותן במחיר יקר? הרי הפקדתי זאת, ככונה תחילה, כנאמנות עיוורת: האם עשיתי מזה רוחים? הרווחתי בריוק כמו שאר ה-200: לא פחות טוב ולא יותר טוב.

● **לקחים:** לקחים? אהוה! אני עור מד להפיק הרבה: ובכמה וכמה נושאים!

● **חברות:** מעט מאוד אנשים איכזבו אותי. דווקא היו לי הפתעות נעימות, ומי שאיכזב אותי — יודע. גם אני יודע.

● **עסקים:** אין לי שום כוונה שבי עולם להיות חבר בשום דירקטוריון-ציר, בורי, משום שאין אדם יכול לדעת מהיכן יצמחו כל מיני דברים מרהימים. זה לא חסר לי, ובכנות, אני לא מסוגל לעבור את זה פעם נוספת.

● **מבחינה ציבורית:** במהלך חקירות נתקלתי בכל מיני עיוותים